

GÜNEY KAFKASYA'DA GEÇTİĞİMİZ HAFTA: 4-10 EYLÜL 2017

Turgut Kerem TUNCEL

Analist

GÜNEY KAFKASYADA GEÇTİĞİMİZ HAFTA: 4-10 EYLÜL 2017

4-10 Eylül 2017 Tarihlerinde Güney Kafkasya'da Yaşanan Önemli Siyasi Gelişmeler

Gürcistanda NATO ülkelerinin de katıldığı askeri tatbikat

NATO ülkeleri olan ABD, Bulgaristan, Letonya ve Romanya'nın yanında NATO üyesi olmayan Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna'nın katılımıyla Gürcistanda gerçekleştirilen *Agile Spirit* (Çevik Ruh) tatbikatı 3 Eylülde başladı. 11 Eylülde son bulacak tatbikatın ABD, Gürcistan ve diğer bölge ülkeleri arasındaki birliktelikte çalışabilirlik kapasitesinin artırılmasını hedeflediği açıklandı.

Azerbaycanlı, Ermeni ve Rus dini liderlerinin Moskova buluşması

8 Eylülde Azerbaycanlı, Ermeni ve Rus dini liderleri Moskovada biraraya gelerek Karabağ sorununun çözümüne yönelik görüşmelerde bulundular.

Bundan önce de, dini liderler aynı çerçevede bir araya gelmişti. Bu toplantıların sonuncusu Kasım 2016da yine Moskovada gerçekleştirilmişti.

Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan Dışişleri Bakanlarının Bakude biraraya geldi

6 Eylülde Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan Dışişleri Bakanları Bakude biraraya geldi. Bu buluşmanın ardından yayınlanan ortak bildiriye, bu ülkeler arasındaki ikili ve üçlü ilişkilerin ulaştığı düzeyden duyulan memnuniyet ve stratejik ortaklık, iyi komşuluk ve karşılıklı

saygı ve güvene dayalı işbirliğinin daha da geliştirilmesi hedefi ifade edildi. Bildiride ayrıca, ulusal egemenlik ve Karabağ, Abhazya ve Güney Osetya sorunlarına ve bu sorunlarla ilgili BM, AGİT ve Avrupa Konseyi kararlarına referansla ülkesel bütünlük ve ülke sınırlarının değiştirilemezliği ilkelerine bağlılık yeniden teyit edilirken, bölgede süregiden anlaşmazlıkların uluslararası hukuk çerçevesinde barışçıl yollarla çözümü iradesine vurgu yapıldı.

Bildiride, üç ülke arasındaki ekonomik, bilimsel, kültürel ilişkilerin önemine de vurgu yapıldı.

Üç ülkenin dışişleri bakanları arasında yapılacak bir sonraki toplantının 2018de Türkiyede gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

AZERBAYCAN

NATOdan Azerbaycan Hava Kuvvetlerine eğitim

5-8 Eylül tarihlerinde, Bireysel Ortaklık ve İşbirliği Programı çerçevesinde, NATO uzmanlarının katılımıyla Azerbaycan Hava Kuvvetleri personeline yönelik bir eğitim semineri gerçekleştirdi.

Azerbaycana karşı kara para aklama ve rüşvetçilik suçlamaları

Geçtiğimiz hafta Batı basınında Azerbaycanı hedef alan kara para aklama ve rüşvetçilik suçlamalarının yer aldığı haberler yayınlandı. Bu haberlerde Azerbaycanın İngiliz şirketleri aracılığıyla Avrupalı siyasetçi ve lobicilere yaklaşık 2.9 milyar Dolar tutarında nakit para ve değerli hediyeyi aktarıldığını, bu faaliyetler kapsamında Azerbaycanlı seçkinlerin aynı zamanda kara para akladıkları iddiaları yer aldı. Bu haberlerde ayrıca, Azerbaycanın Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi üyelerine de çeşitli ödemeler yaptıkları iddia edildi.

Azerbaycanlı yetkililer bu suçlamaları reddeden açıklamalarda bulundular.

Fransada iki gazeteci hakkında Azerbaycanı karaladıkları gerekçesiyle dava

Azerbaycanın girişimiyle Fransada başkenti Pariste iki gazeteci hakkında Azerbaycanın itibarını zedeleyici haberler yaptıkları suçlamasıyla dava açıldı. İddiaya göre, Elise Lucet ve Laurent Richard isimli gazeteciler iki sene önce dönemin Fransa Cumhurbaşkanı Francois Hollandein Azerbaycana yaptığı bir ziyaret esnasında Azerbaycanda diktatöryal bir yönetimin hüküm sürdüğü şeklinde haberler yapmış, bu yolla Azerbaycanın itibarını zedelemişlerdir.

Azerbaycan ve Polonya arasında askeri işbirliği hakkında görüşme

Azerbaycan Savunma Bakanı Zakir Hasanov, Varşovada Polonyalı mevkidaşı Antoni Macierewic ile temaslarda bulundu. Bu temaslarda iki Bakan, Azerbaycan ve Polonya arasında askeri, askeri teknoloji ve askeri eğitim alanlarında işbirliğine yönelik görüş alışverişinde bulundular.

Aliyev, Azerbaycan ve Rusya arasındaki gümrükler hakkındaki protokolü onayladı

Azerbaycan ve Rusyanın, iki tarafından ülkelerine giren mallar ve araçlar hakkında bilgilendirmesini öngören ve 14 Haziran 2017de imzalanan protokol Aliyev tarafından onaylandı.

Azerbaycan OPEC anlaşması gereği petrol üretimini azalttı

Azerbaycan Enerji Bakanlığı, OPEC ülkeleri arasında Kasım 2016da varılan bir anlaşma gereği Azerbaycanın günlük petrol üretimini 25.000 varil azalttığını açıkladı.

İlham Aliyev Astanada ilk kez düzenlenen İslam Ülkeleri İşbirliği Teşkilatı Bilim ve Teknolojisi Zirvesine katıldı

Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarayevin girişimiyle organize edilen zirveye, 57 ülkeden 80 civarında üst düzey yetkili katıldı. Zirvede İslam ülkeleri arasında bilim ve teknolojinin geliştirilmesi için nasıl işbirliği yapılabileceği gibi konular tartışıldı.

ERMENİSTAN

Ermenistanın Gürcistanda düzenlenen NATO tatbikatından çekilme yönünde son dakika kararı

Ermenistan, 3-11 Eylül tarihlerinde Gürcistanda gerçekleştirilmekte olan *Agile Spirit* (Çevik Ruh) askeri tatbikatının başlamasına birkaç gün kala bu tatbikata katılmayacağını açıkladı. Ermenistanın NATO ülkeleri olan ABD, Bulgaristan, Letonya ve Romanyanın yanında NATO üyesi olmayan Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna ve Ermenistanın katılacağı duyurulan tatbikata katılmayacağı son anda ve gerekçe göstermeden açıklaması diplomatik ve askeri çevrelerde şaşkınlık yarattı.

Ermenistan, geçtiğimiz dönemde bazı NATO tatbikatlarına katılmıştı. Bahsi geçen *Agile Spirit* tatbikatına katılımı ise yalnızca üç askeri doktorla sembolik bir düzeyde kalacaktı.

Ermeni yetkililerin, ilgili haberin Gürcü makamlar tarafından basına aktarılmasını takiben sonra bir süre sessiz kaldıktan sonra, hazırlanan tatbikat logosunda Ermenistan bayrağının da yer alması ile çelişkili olarak, Ermenistanın zaten hiçbir zaman resmi olarak tatbikata

katılacağını açıklamamış olması şeklinde oldukça yüzeysel beyanları konuyla ilgili anlaşılabilirliği artıran bir faktör oldu.

Ermenistanın bu son dakika U-dönüşü akıllara Ermenistanın 2013 yılında yine son anda Avrupa Birliği imzalayacağı Ortaklık Anlaşmasından vazgeçmesini hatırlattı. Bu çerçevede, farklı yorumcular, Ermenistanın tatbikattan çekilmesinin arkasında Rusyanın bir dayatması olabileceği görüşünü dile getirdiler. Bununla ilgili olarak Ermenistan Parlamentosu Sözcü Yardımcısı Eduard Sharmazanovun bunun Ermenistanın egemen kararı olduğu ve Ermenistanın NATO üyeliği hedefi olmadığı, üyesi olduğu KGAÖye alternatif arayışında olmadığı yönündeki açıklamaları dikkat çekti.

Ermenistan Savunma Bakanı Vigen Sargsyanın Çin ziyareti

Ermenistan Savunma Bakanı Vigen Sargsyan Çine gerçekleştirdiği bir ziyaret kapsamında Çinli mevkidaşı Chang Wanquan ile temaslarda bulundu. Askeri personel eğitimi ve insani işbirliği konularında görüş alışverişinde bulunan taraflar, Çinin Ermenistana 10 milyon Yuan yardımda bulunmasını öngören bir anlaşma imzaladılar.

Ermenistan-Karabağ arasında yeni karayolu açılışı

1 Eylülde aralarında Ermenistan Cumhurbaşkanı Serzh Sargsyan ve Karabağdaki fiili Ermeni yönetiminin lideri Bako Sahakyan bulunduğu üst düzey yetkililer ve diaspora örgütlerinin temsilcilerinin katılımıyla Ermenistanı Karabağa bağlayan 114 km uzunluğundak Vartenis-Mardakert karayolunun açılışı gerçekleştirildi.

Yaklaşık 35.5 milyon Dolar olan yol inşası maliyetinin %56sını Ermenistan karşılarken, geri kalan kısmının diaspora örgütleri tarafından finanse edilmiş olması dikkat çeken bir olgu oldu. Ermenistan ve Karabağı birbirine bağlayan ve 1998 yılında tamamlanmış olan ilk karayolunun masrafları da büyük oranda Amerikalı-Ermeni hayırsever Kirk Kerkorian tarafından karşılanmıştı.

Avrupa Birliği eğitim alanında kullanılmak üzere Ermenistana 20 milyon Euro tutarında yatırım yapmayı düşünüyor

Ermenistandaki AB Delegasyonu Başkanı Piotr Switalski, ABnin Ermenistana eğitim alanında 20 milyon Euro tutarında yatırım yapmayı düşündüğünü açıkladı.

2016 yılında ABnin Ermenistana toplam maddi desteği 63 milyon Euroyu bulmuştu.

AB ve Ermenistan arasında Comprehensive and Enhanced Partnership Agreementin Kasım ayında imzalanması planlanıyor

Piotr Switalski ayrıca, Brükselin AB ve Ermenistan arasında siyasi ve ekonomik ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan *Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement*ın Kasım ayında imzalanmasını umduğunu belirtti.

Hatırlanacağı üzere AB ve Ermenistan arasında imzalanması planlanan ortaklık anlaşması 2013 yılında Ermenistanın son anda vaz geçmesinedeniyle imzalanmamıştı. Konuyla ilgili konuşan Ermenistan cumhurbaşkanı Serzh Sargsyan, bu sefer benzer bir durumun yaşanmayacağı yönünde açıklamalarda bulunmuştu.

Switalski, ABnin Ermenistan vatandaşlarına uygulanan vize rejimini kolaylaştırmak yönünde adımlar atmayı düşündüğünü de sözlerine ekledi.

GÜRCİSTAN

Gürcistan Dışişleri Bakanı Mikheil Janelidzenin Minskteki üst düzey temaslari

Gürcistan Dışişleri Bakanı Mikheil Janelidze, Belarusun başkenti Minske gerçekleştirdiği ziyarette bu ülkenin Cumhurbaşkanı Alexander Lukashenko ve Dışişleri Bakanı Vladimir Makei ile temaslarda bulundu. Bu temaslarda, siyasi ve ekonomik konuların görüldüğü bildirildi.

Gürcistanda anayasa reform çalışmaları

Gürcistanda anayasa reform çalışmaları, iktidar ve muhalefet partileri arasında yaşanan konuyla ilgili tartışmalar eşliğinde devam ediyor. Öte yandan, Venedik Komisyonu Başkanı Gianni Buquicchio geçtiğimiz hafta yaptığı konuyla ilgili yaptığı açıklamada, anayasa reformunun Gürcistanı gerçek anlamıyla parlamenter bir demokrasi haline getireceğini söyleyerek, reform çalışmalarını destekler açıklamalarda bulundu.

Gürcistan, Ukraynadan eski Cumhurbaşkanı Şakaşvilinin iadesini istedi

Gürcistanın Ukraynadan Gürcistanın eski Cumhurbaşkanı Mikheil Sakaşvilinin iadesini talep ettiği açıklandı.

Sakaşvili hakkında Gürcistanda yolsuzlukla ilgili suçlamalardan açılmış dört dava bulunmaktadır. Öte yandan, Sakaşvili Gürcistan makamlarının hakkında başlattıkları soruşturmanın rakipleri tarafından başlatılmış siyasi bir cadı avının parçası olduğuna dair açıklamalar yapmıştır.

Hatırlanacağı üzere, Sakaşvili Ukraynada 2014 yılında yaşanan EuroMaidan olayları sonrasında bu ülkeye yerleşerek bir süre Odesa Valiliği görevinde bulunmuştu. Ne var ki, bu görevi yürütürken Ukrayna Cumhurbaşkanı Petro Poroşenko ile ihtilaflar yaşayan Şakaşvilinin Ukrayna vatandaşlığı geçtiğimiz Temmuz ayında kaldırılmış, böyle Sakaşvili

vatansız konuma düşmüştü.

Polonyada bulunan Sakaşvili, 10 Eylülde Ukraynaya döneceğini açıklamış, buna karşılık Ukrayna makamları Sakaşvilinin ülkeye girişine izin vermeyeceklerini duyurmuştu. 10 Eylül günü, Saakaşvili ve beraberindeki bir kalabalık Polonya-Ukrayna sınırını kısa süreli bir arbededen sonra yürüyerek geçerek Ukraynanın Lviv şehrine geldiler.

Yazar Hakkında :

Dr. Turgut Kerem Tuncel, Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) kıdemli analisttir. Avrasya jeopolitiği, Geniş Karadeniz Bölgesi, Güney Kafkasya, Karabağ ihtilafı ve Türk-Ermeni ilişkileri hakkında çalışmalar yürütmektedir.

Atıfta bulunmak için: TUNCEL, Turgut Kerem. 2026. "GÜNEY KAFKASYA'DA GEÇTİĞİMİZ HAFTA: 4-10 EYLÜL 2017." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 68. Eylül 11. Erişim Mayıs 25, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/GUNEY-KAFKASYA-DA-GECTIGIMIZ-HAFTA-4-10-EYLUL-2017>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır